

pedagogical speech). Liisa Granbom-Herranen püüdis välja selgitada, kas pedagoogilises diskursuses kasutatakse vanasõnu põhitõdede õpetamiseks, puhtalt kasvatamiseks või on see lihtsalt traditsioon ilma mingi peidetud didaktilise eesmärgita. Lapsepõlve osaks olevad vanasõnad on sotsiokultuuri osa, mis aitavad üldistada inimesi, juhtumeid ja tundeid, mis ühtlustuvad mälestustes. Valitud näitetekstide najal selgus, et vanasõnu tõlgendatakse ja kasutatakse nii, nagu neist on lapsepõlves aru saadud. Mälestustes on oluline eelkõige vanasõna ja jutu konteksti loomine, kunagi kuulnud jutuga kaasnenud tunnete ja mõtete edasiandmine. Küsimus ongi sagedamini selles, kuidas keegi ise koges vanasõna, mitte kuidas seda näiteks kirjanduses kasutatakse või seletatakse.

27. oktoobril olid ARSi kogumiskonverentsil “Eetika ja valikud” tähelepanu all kogumis- ja uurimistööga seotud eetilised normid ja valikud. Konverentsi toetas Eesti Kultuurkapital.

25. novembril kavas Marju Kõivupuu ettekanne “Siirdeühiskonna siirderiitused”, mis keskendus lähimineviku ja kaasaja üleminekuriitustele, nende funktsioonidele ja lähtekohtadele.

Postsotsialistlike siirdeühiskondi iseloomustab paralleelsete sümboolite, väärtuste ja identiteetide süsteem, mis on tingitud uue (lääneliku) ja vana (nõukoguliku) segunemisest. Siirderiituste iseloomu määrab ka suuresti nende paiknemine religioossuse-ilmalikkuse teljel. Siirderiitused – olgu nad läbi viidud religioosel, sotsiaalsel või meelelahutuslikul eesmärgil – väljendavad vajadust märgistada inimese muutuvat olukorda.

Ell Vahtramäe

Eesti Rahvaluule Arhiivis

Suvel oli ERA trepigaleriis vaadata Mari-Ann Rimmeli näitus “Ööloomad ja päevalilled”, eksponeeriti õlimaale suvedest 2000–2010.

23. septembril tähistati ERA aastapäeva (24. september) küünalde süütamisega endiste töötajate haudadel Raadi ja Pauluse kalmistutel. Sama päeva õhtul toimus ERA eestvedamisel (Astrid Tuisk) Eesti Kirjandusmuuseumis esmakordselt teadlaste öö. Toimusid loengud ning lasteprogramm, näha sai mitut näitust ning EKMi väljaandeid võis osta soodushinnaga.

8. oktoobril Eesti Kirjandusmuuseumi ja Tartu Ülikooli muinasjuttude uurimise töörühm ning Obinita Seto Muuseumitarõ korraldasid Obinitas seminari “Seto muinasjutud ja Lutsimaa pühakud“. Esinesid Moon Meier (Terje Lillmaa seto jutuvestjana), Andreas Kalkun (Pühä Maarja ja seto identiteet. Jumalaema kohast seto juttudes), Risto Järv (Muinasjutt “Ussi naine” (ATU 425M)), Mairi Kaasik (Muinasjutt “Upa pite taivahe” (Ee 328C*)), Kärri Toomeos-Orglaan (Rahvajutuväljaanded veebis: vajadus ja/või võimalus), Inge Annom (Paulopriit Voolaine ja Lutsimaa). Kuulajatele jutustas lugusid Terje Lillmaa.

Esitleti ka veebiväljaannet “Pühakud ja vägimehed. Muinasjutte Lutsi maarahvalt ja nende naabritelt”. Väljaanne põhineb peamiselt Paulopriit Voolaine Lätimaalt, Ludza maakonnast 1920.–30. aastatel kogutud materjalil. Veebiväljaanne sisaldab nii Lutsimaa eestlaste kui selle multikultuurse piirkonna teiste rahvaste muinasjutte.

17. oktoobril andis ERRSi TeateTantsu projektijuht Eero Kiipli rahvaluulearhiivile üle augustis toimunud ürituse ajal kogutud üle 140 mälupulga, millele rahvatantsurühmad olid salvestanud ERA juhendi järgi rühmapärimust, foto- ja videomaterjale. Detsembriks oli arhiivi kogunenud 160 mälupulka, kogumahus 77,4 GB.

10. ja 11. novembril osalesid ERA töötajad Joensuu välitöödeseminaril “Kenttätutkimuksen ja keruun haasteet tämän päivän perinteentutkimuksessa”, mille korraldasid Ida-Soome Ülikool, SKSi rahvaluulearhiiv ja Joensuu pärimusarhiiv. Ettekandega “Paljonko on tarpeeksi?” Kenttätöyt ja tallennetun aineiston arkistointi Viron kirjallisuusmuseossa” esines Risto Järv. Seminarile lisaks tutvuti põhjalikult SKSi rahvaluulearhiivi Joensuu osakonnaga (*Joensuun perinnekirjasto*).

29. ja 30. novembril tähistati Toomel Tartu Ülikooli ajaloo muuseumis rahvusvahelise sümpoosioniga “Traditional and Literary Epics of the World: Textuality, Authorship, Identity” Eesti rahvuseepose *Kalevipoeg* 150. aastapäeva, ERA oli selle kaaskorraldaja.

Ave Tupits

EKM folkloristikaosakonnas

6. augustil esines Eda Kalmre konverentsil “Läänemere isandatest tänaseni – sõrulase tee muutuv asgipäevass” ettekandega “Kirjandusmuuseumi töömait: kogumisetked Sõrvemaale”. Sõrvemaa esimesel pärimuspäeval avati Salme rahvamajas Eda Kalmre koostatud näitus “Sõrvemaa paigad ja inimesed” (kujundanud Artur Kuus).

15.–20. augustini Eesti Kirjandusmuuseumis rahvusvaheline huumori suvekool. Teave ja kava <http://humoursummerschool.org/11/index.html>.

17.–26. septembrini osalesid Mare Kõiva ja Andres Kuperjanov Evoras (Portugal) Euroopa astronoomiaühingu (SEAC) 19. kongressil “Stars and Stones: Voyages in Archaeoastronomy and Cultural Astronomy – A meeting of different worlds”.

23. septembril üleeuroopalise teadlaste öö üritused esimest korda ka Eesti Kirjandusmuuseumis. Osakonda esindasid Reet Hiiemäe loenguga “Taevasesst teenäitajast tarbimismaailma sõnumitoojaks: inglite kujutamisesst reklaamis” ning Mare Kõiva ja Andres Kuperjanov fotonäitusega “Surva”. Perniku rahvusvaheline maskeerimisfestival Surva on suurim seda tüüpi sündmus Balkani poolsaarel, kus olulisel kohal on loomamaskid. Näitus annab läbilõike tänastesst maskeerimistavadesst 19. maskeerimisfestivalil. Surva festivali on Pernikus peetud alates 1966. aastast. Vt ka www.surva.org.